

TECHNIK RYBACTWA ŚRÓDLĄDOWEGO**314208****KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE**

RYB.01. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz rybackie użytkowanie wód śródlądowych

RYB.02. Organizacja prac rybackich w akwakulturze i w rybackim użytkowaniu wód śródlądowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik rybactwa śródlądowego powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

- 1) w zakresie kwalifikacji RYB.01. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz rybackie użytkowanie wód śródlądowych:
  - a) charakteryzowania podstaw produkcji rybackiej,
  - b) wykonywania prac rybackich w akwakulturze,
  - c) wykonywania prac związanych z rybackim użytkowaniem wód śródlądowych,
  - d) obsługiwanie urządzeń i maszyn stosowanych w rybactwie oraz montażu i konserwacji narzędzi rybackich;
- 2) w zakresie kwalifikacji RYB.02. Organizacja prac rybackich w akwakulturze i w rybackim użytkowaniu wód śródlądowych:
  - a) planowania i organizowania rybackiego użytkowania wód oraz produkcji ryb i innych organizmów wodnych w akwakulturze,
  - b) planowania i organizowania profilaktyki zdrowotnej i wstępnego przetwórstwa ryb i innych organizmów wodnych.

EFEKTY KSZTAŁCENIA I KRYTERIA WERYFIKACJI TYCH EFEKTÓW

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji RYB.01. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz rybackie użytkowanie wód śródlądowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

RYB.01. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz rybackie użytkowanie wód śródlądowych	
RYB.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy	1) wyjaśnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy 2) wyjaśnia zasady bezpieczeństwa podczas pracy na wodzie i lodzie 3) wyjaśnia zasady ochrony środowiska podczas wykonywania prac rybackich 4) dobiera warunki pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami do zadań podejmowanych w rybactwie 5) dobiera warunki realizacji zadań do wymagań ergonomii pracy w rybactwie 6) wskazuje przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy 7) wymienia środki gaśnicze używane w rybactwie
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wodnego 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wodnego

3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	1) wskazuje prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) wskazuje konsekwencje wynikające z nieprzestrzegania praw i obowiązków pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 4) wymienia konsekwencje jakie może wyciągnąć pracodawca wobec pracownika nieprzestrzegającego przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rybackim 5) wymienia sygnały alarmowe stosowane w sytuacji zagrożeń w gospodarstwie rybackim 6) rozróżnia znaki ostrzegawcze i ewakuacyjne w gospodarstwie rybackim
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	1) opisuje skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka podczas prac rybackich 2) opisuje skutki oddziaływania czynników szkodliwych podczas połowów agregatem prądotwórczym 3) wyjaśnia skutki oddziaływania środków chemicznych stosowanych w rybactwie 4) charakteryzuje objawy typowych chorób zawodowych w rybactwie
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz wymaganiami ergonomii	1) określa zasady organizowania stanowiska pracy zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymaganiami ergonomii 2) wskazuje sprzęt ratunkowy stosowany w pracy rybackiej 3) wyjaśnia zasady organizacji stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
6) identyfikuje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) opisuje zagrożenia związane z wykonywaniem pracy 2) wymienia warunki klimatyczno-pogodowe wpływające na zagrożenie dla zdrowia i życia w pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska 4) wymienia zagrożenia i przyczyny wypadków w pracy
7) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania prac rybackich 2) wskazuje środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanych prac rybackich 3) dobiera sprzęt ratunkowy do rodzaju prac w akwakulturze i rybackim użytkowaniu wód

8) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
RYP.01.2. Podstawy rybactwa śródlądowego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje środowisko życia ryb i innych organizmów wodnych	1) rozpoznaje przedstawicieli poszczególnych formacji ekologicznych na preparatach i rycinach 2) wymienia środowiska życia przedstawicieli poszczególnych formacji ekologicznych 3) wskazuje biotopy zajmowane przez wybrane gatunki ryb 4) wymienia poszczególne parametry fizyko-chemiczne wody 5) opisuje znaczenie parametrów fizyko-chemicznych wody
2) rozpoznaje gatunki i stadia rozwojowe ryb i innych organizmów wodnych	1) wymienia cechy budowy poszczególnych gatunków ryb i innych organizmów wodnych 2) opisuje terminy rozrodu wybranych gatunków ryb i innych organizmów wodnych 3) wymienia sposoby zdobywania pokarmu przez wybrane gatunki ryb i inne organizmy wodne 4) rozpoznaje elementy poszczególnych układów anatomicznych ryb na preparatach i rycinach 5) dobiera nazwy łacińskie gatunków ryb do nazw polskich
3) identyfikuje najważniejsze zagrożenia dla ekosystemów wodnych	1) wymienia niekorzystne czynniki środowiskowe stanowiące zagrożenie dla organizmów wodnych 2) wymienia skutki występowania niekorzystnych czynników środowiskowych dla organizmów wodnych 3) rozpoznaje objawy chorobowe ryb i innych organizmów wodnych na podstawie ich wyglądu i zachowania, na podstawie opisu oraz rycin
4) wykonuje prace rybackie zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi rybactwa śródlądowego	1) dobiera zasady kodeksu dobrej praktyki rybackiej do prac rybackich 2) wymienia przepisy prawa wodnego i przepisy prawa dotyczące rybactwa śródlądowego 3) wskazuje przepisy prawa dotyczące żeglugi śródlądowej
5) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań	1) rozróżnia programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w gospodarce rybackiej

	2) dobiera oprogramowanie użytkowe do wspomagania wykonywanych zadań
6) wykonuje czynności kontrolno-obługowe ciągników rolniczych i przyczep	1) wykonuje obsługę codzienną ciągnika rolniczego i przyczepy 2) kontroluje sprawność układów i instalacji ciągnika rolniczego i przyczepy
7) stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii T	1) wyjaśnia ogólne zasady dotyczące ruchu ciągników rolniczych po drogach 2) stosuje zasady udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadku drogowym z udziałem ciągnika rolniczego 3) stosuje zasady ruchu drogowego określone znakami i sygnałami drogowymi podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą 4) wykonuje manewry w ruchu drogowym podczas jazdy ciągnikiem rolniczym z przyczepą
8) wykonuje czynności związane z prowadzeniem i obsługą ciągnika rolniczego	1) przygotowuje ciągnik rolniczy i przyczepę do jazdy 2) wykonuje manewry wymagane do uzyskania prawa jazdy kategorii T 3) przestrzega zasad kierowania ciągnikiem rolniczym z przyczepą
9) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa	1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 2) wymienia usługi oferowane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 3) dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań
10) korzysta ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	1) rozróżnia zewnętrzne środki finansowe na prowadzenie gospodarki rybackiej 2) ustala działania w celu pozyskania zewnętrznych środków finansowych na prowadzenie gospodarki rybackiej 3) określa możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 4) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
11) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
RYB.01.3. Prowadzenie gospodarstwa w akwakulturze	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) stosuje metody i techniki chowu i hodowli w akwakulturze i akwarystyce	1) dobiera objekty akwakultury do produkcji różnych gatunków i sortymentów ryb oraz innych organizmów wodnych 2) wymienia metody produkcji różnych gatunków i sortymentów ryb oraz innych organizmów wodnych 3) wymienia sprzęt i urządzenia konieczne do realizacji chowu i hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych 4) dobiera technologię produkcji do gatunków i sortymentów ryb i innych organizmów wodnych 5) wymienia zasady profilaktyki i higieny chowu i hodowli ryb w akwakulturze oraz w akwarystyce
2) wykonuje prace rybackie w obiektach akwakultury	1) wymienia prace związane z tarłem naturalnym karpia, ryb dodatkowych i innych organizmów wodnych 2) opisuje prace rybackie wykonywane podczas chowu i hodowli ryb 3) dobiera pasze do gatunku i sortymentu ryb oraz innych organizmów wodnych 4) wymienia prace związane z monitorowaniem przyrostu oraz stanu zdrowotnego ryb i innych organizmów wodnych w obiektach akwakultury 5) opisuje prace związane z prowadzeniem odłowów różnych gatunków i sortymentów ryb oraz innych organizmów wodnych 6) wymienia sprzęt stosowany do czynności pomocniczych przy odłowach ryb 7) opisuje prace związane z przygotowaniem stawów do magazynowania ryb i innych organizmów wodnych 8) dobiera prace związane z podnoszeniem kultury dna stawowego do rodzaju zbiornika
3) prowadzi prace rybackie w obiektach wylęgarniczych i podchowowych	1) opisuje czynniki wpływające na parametry wody przepływającej przez urządzenia wylęgarnicze i podchowowe 2) obsługuje wyposażenie wylęgarni i podchowalni ryb 3) omawia sposoby filtrowania i dezynfekcji wody w wylęgarni 4) opisuje czynności wykonywane podczas sztucznego tarła 5) opisuje zabiegi pielęgnacyjne prowadzone podczas inkubacji ikry podchowu wylęgu 6) wykonuje prace związane z rozrodem ryb i innych organizmów wodnych w wylęgarni 7) wykonuje prace związane z podchowem ryb i innych organizmów wodnych
RYB.01.4. Użytkowanie rybackie wód śródlądowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) prowadzi połowy w wodach śródlądowych	1) omawia pojęcia związane z rybackim użytkowaniem wód 2) opisuje rodzaje narzędzi do połowu ryb w wodach śródlądowych 3) opisuje sposoby połowu ryb sprzętem pułapkowym, ciągnionym i stawnym 4) wymienia czynności wykonywane przy połowach prowadzonych w wodach śródlądowych 5) wykonuje połów z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi rybackich
2) prowadzi zarybienia wód śródlądowych	1) wymienia prace związane z zarybieniem jezior i rzek 2) dobiera gatunki ryb i raków do typu zarybianego (zarazanego) jeziora lub zarybianej krainy rzecznej 3) opisuje prace związane ze wspomaganiami naturalnego rozrodu (sztuczne tarliska) 4) dopasowuje prace wspomagające rozród naturalny do gatunku ryby
RYB.01.5. Prowadzenie prac rybackich z zastosowaniem sprzętu, maszyn i urządzeń rybackich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) obsługuje urządzenia i maszyny w obiektach akwakultury	1) dobiera sprzęt, narzędzia, maszyny i urządzenia do rodzaju prac w obiektach akwakultury 2) wyjaśnia działanie sprzętu, narzędzi, maszyn i urządzeń rybackich 3) opisuje czynności związane z przygotowaniem sprzętu, narzędzi, maszyn i urządzeń do pracy 4) opisuje czynności wykonywane w czasie obsługi sprzętu, narzędzi, maszyn i urządzeń rybackich
2) obsługuje łodzie rybackie i ich wyposażenie w rybackim użytkowaniu wód śródlądowych	1) rozróżnia łodzie rybackie i ich wyposażenie stosowane w rybactwie śródlądowym 2) wymienia czynności przygotowujące łodzie wraz z wyposażeniem do prac rybackich 3) dobiera typ łodzi do rodzaju prac rybackich w akwakulturze i rybackim użytkowaniu wód śródlądowych
3) wykonuje prace związane z transportem ikry, ryb i innych organizmów wodnych	1) opisuje sposoby transportu ikry, ryb i innych organizmów wodnych 2) opisuje zbiorniki i sprzęt stosowane w transporcie ikry, ryb i innych organizmów wodnych 3) wymienia normy transportowe dla ikry, ryb i raków 4) oblicza ilość ikry i ryb w naczyniach transportowych według norm
RYB.01.6. Wykonywanie, naprawa i konserwacja sprzętu sieciowego i budowli rybackich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje wybrane sieciowe narzędzia połowu i odłowu ryb	1) omawia budowę sieciowych narzędzi połowu (wielkość oczka, grubość żyłki) 2) wymienia sposoby cięcia i łączenia tkaniny sieciowej 3) oblicza parametry elementów montażowych sieciowych narzędzi połowu 4) montuje wybrane sieciowe narzędzia połowu i odłowu ryb

2) naprawia sieciowe narzędzia połowu i odłowu ryb	1) opisuje sposoby naprawy uszkodzeń 2) dobiera technikę naprawy sieciowych narzędzi połowu do rodzaju uszkodzenia 3) omawia sposoby przechowywania i konserwacji narzędzi połowu 4) dobiera metodę konserwacji do narzędzia połowu
3) wykonuje prace budowlane, melioracyjne i rekultywacyjne w akwakulturze i wodach śródlądowych	1) wymienia rodzaje melioracji w akwakulturze i w wodach śródlądowych 2) dobiera rodzaj zabiegu melioracyjnego i rekultywacyjnego do obiektu rybackiego 3) opisuje funkcjonowanie elementów budowli hydrotechnicznych 4) wymienia metody konserwacji urządzeń i budowli hydrotechnicznych 5) dobiera sposób naprawy urządzeń i budowli hydrotechnicznych do rodzaju uszkodzenia
RYB.01.7. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu bądź fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) zadaje pytania dotyczące intencji innych osób 6) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 7) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

RYB.01.8. Kompetencje personalne i społeczne	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas wykonywania zadań zawodowych	1) określa zasady kultury osobistej 2) wymienia zasady etyki zawodowej 3) dobiera procedurę do zaistniałej sytuacji
2) planuje wykonanie zadania	1) wymienia elementy planowania prac rybackich 2) planuje prace rybackie w gospodarstwie 3) analizuje skutki swoich działań 4) objaśnia pojęcie odpowiedzialności za powierzone zadania
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) planuje różne sposoby realizacji zadania 2) stosuje innowacyjne rozwiązania problemów 3) wykonuje działania zgodnie z przyjętym planem
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) objaśnia pojęcie stresu i jego przyczyn 2) przedstawia sposoby radzenia sobie ze stresem 3) przedstawia techniki relaksacyjne
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wymienia formy aktualizowania wiedzy zawodowej 2) uzasadnia potrzebę uczestnictwa w szkoleniach i kursach podnoszących umiejętności zawodowe 3) uzasadnia potrzeby wprowadzania nowych technologii w rybactwie 4) dobiera formy organizacji pracy do zmieniających się technologii produkcji ryb
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) rozróżnia zasady komunikacji 2) omawia niewerbalne sygnały mowy ciała 3) ustala korzystne warunki porozumień
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów	1) wskazuje możliwości rozwiązywania problemów 2) wskazuje sposoby przezwycięzania barier komunikacyjnych 3) opisuje znaczenie umiejętności komunikacyjnych
8) współpracuje w zespole	1) ustala zasady podziału obowiązków w zespole 2) ocenia wyniki działania zespołu

Do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji RYB.02. Organizacja prac rybackich w akwakulturze i w rybackim użytkowaniu wód śródlądowych niezbędne jest osiągnięcie niżej wymienionych efektów kształcenia:

RYB.02. Organizacja prac rybackich w akwakulturze i w rybackim użytkowaniu wód śródlądowych	
RYB.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa warunki i organizację pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami występującymi w środowisku pracy	1) wyjaśnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy 2) wyjaśnia zasady bezpieczeństwa podczas pracy na wodzie i lodzie 3) wyjaśnia zasady ochrony środowiska podczas wykonywania prac rybackich 4) dobiera warunki pracy zapewniające wymagany poziom ochrony zdrowia i życia przed zagrożeniami do zadań podejmowanych w rybactwie 5) dobiera warunki realizacji zadań do wymagań ergonomii pracy w rybactwie

	6) wskazuje przepisy prawa mające zastosowanie w rybnactwie 7) wymienia środki gaśnicze używane w rybnactwie
2) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska w zawodzie	1) ustala zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania prac rybnackich 2) wskazuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska podczas wykonywania prac rybnackich 3) wyjaśnia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w pracach rybnackich 4) wskazuje przepisy prawa mające zastosowanie w rybnactwie
3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz wymaganiami ergonomii	1) określa zasady organizowania stanowiska pracy zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymaganiami ergonomii 2) wskazuje sprzęt ratunkowy stosowany w pracy rybnackiej 3) wyjaśnia zasady organizacji stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
4) identyfikuje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych	1) opisuje zagrożenia związane z wykonywaniem pracy 2) wymienia warunki klimatyczno-pogodowe wpływające na zagrożenie dla zdrowia i życia w pracy 3) opisuje sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska występującym w pracy 4) wymienia zagrożenia i przyczyny wypadków w pracy
5) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	1) opisuje środki ochrony zbiorowej stosowane podczas wykonywania prac rybnackich 2) wskazuje środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanych prac rybnackich 3) dobiera sprzęt ratunkowy do rodzaju prac w akwakulturze i rybnackim użytkowaniu wód
6) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
RYB.02.2. Podstawy rybnactwa śródlądowego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

1) charakteryzuje środowisko życia ryb i innych organizmów wodnych	1) rozpoznaje przedstawicieli poszczególnych formacji ekologicznych na preparatach i rycinach 2) wymienia środowiska życia przedstawicieli poszczególnych formacji ekologicznych 3) wskazuje biotopy zajmowane przez wybrane gatunki ryb 4) wymienia poszczególne parametry fizykochemiczne wody 5) opisuje znaczenie parametrów fizykochemicznych wody
2) rozpoznaje gatunki i stadia rozwojowe ryb i innych organizmów wodnych	1) wymienia cechy budowy poszczególnych gatunków ryb i innych organizmów wodnych 2) opisuje terminy rozrodu wybranych gatunków ryb i innych organizmów wodnych 3) wymienia sposoby zdobywania pokarmu przez wybrane gatunki ryb i inne organizmy wodne 4) rozpoznaje elementy poszczególnych układów anatomicznych ryb na preparatach i rycinach 5) dobiera nazwy łacińskie gatunków ryb do nazw polskich
3) identyfikuje najważniejsze zagrożenia dla ekosystemów wodnych	1) wymienia niekorzystne czynniki środowiskowe stanowiące zagrożenie dla organizmów wodnych 2) wymienia skutki występowania niekorzystnych czynników środowiskowych dla organizmów wodnych 3) rozpoznaje objawy chorobowe ryb i innych organizmów wodnych na podstawie ich wyglądu i zachowania, na podstawie opisu oraz rycin
4) wykonuje prace rybackie zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi rybactwa śródlądowego	1) dobiera zasady kodeksu dobrej praktyki rybackiej do prac rybackich 2) wymienia przepisy prawa wodnego i przepisy prawa dotyczące rybactwa śródlądowego 3) wskazuje przepisy prawa dotyczące żeglugi śródlądowej
5) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań	1) rozróżnia programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań w gospodarce rybackiej 2) dobiera oprogramowanie użytkowe do wspomagania wykonywanych zadań
6) korzysta z usług instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa	1) wymienia instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 2) wymienia usługi oferowane przez instytucje i organizacje działające na rzecz wsi i rolnictwa 3) dobiera usługi odpowiednich instytucji i organizacji działających na rzecz wsi i rolnictwa do wykonywanych zadań
7) korzysta ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich	1) rozróżnia zewnętrzne środki finansowe na prowadzenie gospodarki rybackiej 2) ustala działania w celu pozyskania zewnętrznych środków finansowych na prowadzenie gospodarki rybackiej 3) określa możliwości korzystania ze środków finansowych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich 4) przygotowuje wnioski w ramach ubiegania się o środki finansowe na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich
8) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej

	4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
RYB.02.3. Planowanie i organizowanie produkcji ryb i innych organizmów wodnych w akwakulturze	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) dobiera odpowiednią technologię produkcji ryb do akwakultury intensywnej	1) ocenia parametry wpływające na możliwości produkcji intensywnej w akwakulturze 2) sporządza harmonogram karmienia ryb i innych organizmów wodnych 3) proponuje metody odłowu i sortowania poszczególnych gatunków i sortymentów ryb 4) dobiera technologie produkcji do parametrów obiektu rybackiego 5) dopasowuje powierzchnie stawów i objętość zbiorników do poszczególnych sortymentów ryb 6) dobiera metodę odłowu i sortowania ryb do gatunku i sortymentu ryby 7) planuje odłowu i sortowanie ryb i innych organizmów wodnych 8) wymienia czynności monitorujące efekty produkcji ryb 9) porównuje wyniki produkcji w gospodarstwie z produkcją planowaną 10) opisuje metody zimowania i magazynowania ryb i innych organizmów wodnych w akwakulturze intensywnej
2) dobiera technologię produkcji ryb odpowiednią do akwakultury ekstensywnej	1) definiuje warunki produkcji ekstensywnej 2) charakteryzuje produkcję ryb w akwakulturze ekstensywnej 3) stosuje zabiegi podnoszące kulturę obiektów akwakultury 4) wymienia składniki wyposażenia technicznego dla obiektu akwakultury ekstensywnej 5) wskazuje wpływ wybranej metody produkcji na harmonogram prac 6) ustala harmonogram prac w obiektach akwakultury 7) kontroluje stan środowiska i efekty produkcji ryb i innych organizmów wodnych 8) wymienia metody odłowu ryb i innych organizmów wodnych 9) dobiera metodę odłowu i sortowania ryb do gatunku i sortymentu ryby 10) dobiera zimochowy i magazyny do gatunków i sortymentów ryb
3) dobiera technologię produkcji ryb w obiektach wylęgarniczych i podchowowych	1) charakteryzuje podstawowe zasady doskonalenia hodowlanego ryb i innych organizmów wodnych 2) charakteryzuje sprzęt i urządzenia w obiektach wylęgarniczych i podchowowych 3) opisuje etapy sztucznego rozrodu ryb 4) wymienia składniki wyposażenia technicznego dla obiektów wylęgarniczych i podchowowych 5) wymienia parametry wody niezbędne do prawidłowej inkubacji i podchowu ryb 6) oblicza czas inkubacji ikry w zależności od temperatury 7) wymienia sortymenty i stadia rozwoju ryb i innych organizmów 8) wymienia zagrożenia występujące w produkcji ryb w obiektach wylęgarniczych i podchowowych

	9) monitoruje rozwój różnych stadiów ryb i innych organizmów wodnych 10) zabezpiecza obiekty wylęgarnicze i podchowowe przed wpływem niekorzystnych warunków produkcyjnych
4) organizuje transport ikry, wylęgu i ryb oraz innych organizmów wodnych	1) wskazuje właściwą metodę transportu w zależności od sortymentu ryby 2) dobiera sprzęt i urządzenia do gatunku i sortymentu transportowanej ryby 3) oblicza ilość transportowanej ikry i ryb według norm 4) wymienia zasady transportu ryb do badań weterynaryjnych
RYB.02.4. Planowanie i organizowanie rybackiego użytkowania wód śródlądowych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) organizuje zarybienia wód śródlądowych	1) ustala obsadę materiału zarybieniowego w jeziorach 2) opisuje czynności związane z przetransportowaniem materiału zarybieniowego 3) wymienia typy jezior do zarybienia 4) opisuje prace wspomagające tarło naturalne ryb w jeziorach 5) dobiera gatunki i sortymenty do zarybień 6) dobiera techniki zarybień 7) sporządza harmonogram zarybień 8) planuje prace wspomagające naturalny rozród ryb
2) organizuje połowy w wodach śródlądowych	1) wymienia techniki połowów ryb i innych organizmów wodnych 2) dopasowuje sprzęt do techniki połowu 3) wykonuje projekty wybranych narzędzi połowu 4) oblicza koszty materiałowe budowy narzędzi połowu i odłowu ryb i innych organizmów wodnych 5) dopasowuje terminy połowu tarlaków do gatunku ryby 6) przygotowuje sprzęt i urządzenia do połowów ryb w wodach śródlądowych
3) prowadzi dokumentację związaną z rybackim użytkowaniem wód śródlądowych	1) dobiera dokumenty do rodzaju gospodarstwa rybackiego 2) określa zakres danych wpisywanych do dokumentacji 3) wypełnia zestawienia w księdze stawowej i jeziorowej 4) wymienia dokumenty statystyki publicznej dotyczące rybactwa śródlądowego
RYB.02.5. Planowanie i organizowanie profilaktyki oraz leczenia ryb i innych organizmów wodnych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) wykonuje czynności związane z profilaktyką chorób ryb i innych organizmów wodnych	1) wymienia przyczyny i objawy chorób ryb 2) wymienia zabiegi profilaktyczne stosowane w obiektach akwakultury 3) dobiera zabiegi profilaktyczne do zagrożenia w obiektach akwakultury 4) opisuje urządzenia i narzędzia do profilaktyki w obiektach akwakultury
2) wykonuje zabiegi związane z leczeniem ryb i innych organizmów wodnych	1) wymienia procedury postępowania w przypadku wystąpienia chorób ryb 2) omawia procedury leczenia ryb i innych organizmów wodnych 3) wymienia zabiegi lecznicze stosowane w chorobach ryb i raków

	4) omawia przepisy weterynaryjne dotyczące zwalczania chorób ryb 5) wymienia zabiegi dezynfekcyjne w obiektach akwakultury i środkach transportu 6) wymienia normy i przepisy stosowane podczas używania środków profilaktycznych i leczniczych
RYB.02.6. Organizowanie i nadzorowanie prac związanych ze wstępnym przetwórstwem i sprzedażą ryb i innych organizmów wodnych	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) określa jakość surowca rybnego do dalszej obróbki	1) wskazuje metodę oceny jakości w zależności od surowca ryby 2) wskazuje dalszą obróbkę w zależności od oceny jakości ryb 3) wymienia cechy świeżej ryby 4) dopasowuje stan ryby do metody dalszej obróbki
2) określa metody przechowywania ryb i innych organizmów wodnych	1) rozróżnia podstawowe asortymenty wstępnie przetworzonych ryb (filet, tuszka, dzwonki) 2) omawia metody przedłużenia trwałości surowca rybnego 3) wymienia parametry zabiegów przedłużających trwałość ryb 4) wymienia terminy przydatności ryb do spożycia w zależności od metody przetwarzania 5) wymienia przepisy dotyczące przechowywania ryb i innych organizmów wodnych
3) określa sposoby przetwarzania ryb i innych organizmów wodnych	1) dobiera odpowiednią metodę przedłużenia trwałości do asortymentu surowca (chłodzenie, zamrażanie, solenie, wędzenie) 2) opisuje metody wstępnego przetwarzania ryb (odgławianie, odgardlanie, odskórzanie, filetowanie) 3) opisuje działanie maszyn i urządzeń do wstępnej obróbki ryb 4) przypisuje maszyny i urządzenia wstępnej obróbki do gatunku ryby
4) określa sposoby pakowania i przygotowania do sprzedaży ryb po przetwórstwie zgodnie z przepisami dotyczącymi znakowania opakowań jednostkowych i zbiorczych	1) wymienia sposoby pakowania przetworzonych ryb 2) dopasowuje sposób pakowania do asortymentu przetworzonej ryby 3) wymienia elementy wymagane przy znakowaniu opakowań 4) omawia sposoby zabezpieczania przesyłki
5) prowadzi sprzedaż ryb i innych organizmów wodnych	1) opisuje przechowanie i przygotowanie ryb do sprzedaży zgodnie z obowiązującymi normami 2) wymienia przepisy obowiązujące przy sprzedaży ryb 3) opisuje rodzaje sprzedaży produktów z własnego gospodarstwa 4) stosuje przepisy sanitarno-higieniczne dotyczące sprzedaży ryb i innych organizmów wodnych 5) dobiera sposób działań reklamowych do rodzaju produkcji rybackiej
RYB.02.7. Organizowanie i prowadzenie łowisk wędkarskich	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) urządza łowiska wędkarskie	1) wymienia typy łowisk wędkarskich 2) dobiera typ łowiska do warunków gospodarstwa 3) wymienia punkty regulaminu łowiska 4) określa sposoby wyznaczania stanowisk wędkarskich 5) dopasowuje gatunki ryby do charakteru łowiska 6) wymienia zabiegi profilaktyczne stosowane w łowisku

	7) omawia formy reklamy łowisk przed uruchomieniem działalności
2) prowadzi łowiska wędkarskie	1) kontroluje funkcjonowanie łowiska 2) organizuje zakupy ryb i zarybianie łowiska wędkarskiego 3) określa parametry wpływające na funkcjonowanie łowiska 4) wskazuje sposoby obliczania aktualnej obsady ryb w łowisku 5) omawia zasady zarybiania łowiska 6) wymienia działania marketingowe i formy reklamy łowiska 7) analizuje rachunek ekonomiczny łowiska wędkarskiego 8) opracowuje regulamin zawodów wędkarskich na łowisku 9) organizuje zawody wędkarskie
RYB.02.8. Język obcy zawodowy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe w języku obcym nowożytnym umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu bądź fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnych charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) zadaje pytania dotyczące preferencji i intencji innych osób 6) proponuje rozmówcy produkty 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
RYB.02.9. Kompetencje personalne i społeczne	

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych	1) określa zasady kultury osobistej 2) wymienia zasady etyki zawodowej 3) dobiera procedurę do zaistniałej sytuacji
2) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) planuje różne sposoby realizacji zadania 2) wskazuje innowacyjne rozwiązania problemów 3) wykonuje działania zgodnie z przyjętym planem 4) wskazuje możliwości rozwiązywania problemów
3) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	1) objaśnia pojęcie stresu i jego przyczyn 2) przedstawia sposoby radzenia sobie ze stresem 3) przedstawia techniki relaksacyjne
4) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe	1) wymienia formy aktualizowania wiedzy zawodowej 2) uzasadnia potrzebę uczestnictwa w szkoleniach i kursach podnoszących umiejętności zawodowe 3) uzasadnia potrzeby wprowadzania nowych technologii w rybactwie 4) dobiera formy organizacji pracy do zmieniających się technologii produkcji ryb
5) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej	1) opisuje zasady komunikacji 2) przedstawia techniki mediacji 3) ustala korzystne warunki porozumień 4) opisuje znaczenie umiejętności komunikacyjnych
RYB.02.10. Organizacja pracy małych zespołów	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań	1) ustala prace zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań z zakresu rybactwa śródlądowego 2) przypisuje prace poszczególnym osobom wykonującym zadania zawodowe z zakresu rybactwa śródlądowego 3) ustala czas realizacji zadań i podzadań
2) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań	1) ustala zakres zadań i czas ich wykonania 2) wskazuje potrzebne środki do wykonania zadania z rybactwa śródlądowego 3) wymienia prace poszczególnych członków zespołu wykonujących zadanie związane z organizacją produkcji rybackiej
3) monitoruje jakość wykonania przydzielonych zadań	1) opisuje wymagania jakościowe przydzielonych zadań 2) ustala standardy jakości dla poszczególnych zadań 3) ocenia jakość wykonywanych prac na poszczególnych etapach 4) wyjaśnia sposób wykonywanych prac w trakcie realizacji zadania z rybactwa śródlądowego 5) ocenia standardy jakości z warunkami wykonania zadania
4) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy	1) wymienia rozwiązania techniczne wpływające na poprawę warunków pracy 2) omawia rozwiązania techniczne i technologiczne usprawniające prace w rybactwie śródlądowym 3) wskazuje rozwiązania techniczne i technologiczne wpływające na podniesienie jakości pracy 4) proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę wydajności i jakości pracy

WARUNKI REALIZACJI KSZTAŁCENIA W ZAWODZIE TECHNIK RYBACTWA ŚRÓDLĄDOWEGO

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji RYB.01. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz rybackie użytkowanie wód śródlądowych

Pracownia akwakultury wyposażona w:

- modele i eksponaty gospodarstw akwakultury,
- kolekcje i próbki środków i materiałów używanych w akwakulturze,
- prezentacje multimedialne dotyczące akwakultury,
- filmy dydaktyczne, instruktażowe dotyczące akwakultury,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumentację, protokoły zarybień i odłowów, instrukcje, normy oraz procedury stosowane w obiektach akwakultury,
- programy komputerowe oraz sprzęt multimedialny, w tym komputer, projektor, biurowe urządzenie wielofunkcyjne.

Pracownia rybackiego użytkowania wód śródlądowych wyposażona w:

- modele, eksponaty i plansze dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- kolekcje i próbki środków i materiałów używanych w rybactwie śródlądowym,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumentację, protokoły zarybień i odłowów, instrukcje, normy, procedury dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- prezentacje multimedialne dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- filmy dydaktyczne, instruktażowe dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- programy komputerowe oraz sprzęt multimedialny, w tym komputer, projektor, biurowe urządzenie wielofunkcyjne.

Pracownia biologii i ekologii ryb wyposażona w:

- sprzęt optyczny,
- preparaty ryb i innych organizmów wodnych,
- zestaw do badania parametrów fizyko-chemicznych wody,
- plansze, filmy, prezentacje ilustrujące biologię i ekologię ryb i innych organizmów wodnych,
- programy komputerowe oraz sprzęt multimedialny, w tym komputer, projektor, urządzenie wielofunkcyjne,
- stanowisko laboratoryjne (ujęcie wody, wyciąg, zestaw odczynników, szkło laboratoryjne),
- stoły preparacyjne i laboratoryjne (jeden stół dla trzech uczniów).

Warsztaty szkolne wyposażone w:

- sieciarnię (pomieszczenie o długości co najmniej 5 m),
- stojaki do montażu i naprawy sprzętu sieciowego,
- materiały do montażu sprzętu sieciowego (przędzę, tkaninę sieciową, liny, ciężarki, pławy),
- tablicę.

Pracownia akwakultury i akwarystyki wyposażona w:

- podstawowe narzędzia i sprzęt do obróbki drewna, metali i tworzyw sztucznych,
- aparaty wylęgowe,
- baseny podchowowe,
- akwaria z osprzętem (filtry, grzałki, oświetlenie),
- sprzęt i urządzenia natleniające i dezynfekujące.

Szkoła zapewnia uczniom dostęp do obiektów akwakultury, gospodarstw jeziorowych i obiektów wylęgarniczopodchowowych oraz ciągnika rolniczego w celu przygotowania do uprawnień kierowania ciągnikiem rolniczym.

Zajęcia indywidualne z uczniem – nauka jazdy w zakresie kategorii T zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami.

Uczeń jest przygotowywany do kierowania pojazdem silnikowym oraz do egzaminu państwowego na prawo jazdy odpowiedniej kategorii zgodnie z przepisami dotyczącymi kierujących pojazdami.

Wyposażenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w kwalifikacji RYB.02. Organizacja prac rybackich w akwakulturze i w rybackim użytkowaniu wód śródlądowych

Pracownia akwakultury wyposażona w:

- modele i eksponaty gospodarstw akwakultury,
- kolekcje i próbki środków i materiałów używanych w akwakulturze,
- prezentacje multimedialne dotyczące akwakultury,
- filmy dydaktyczne, instruktażowe dotyczące akwakultury,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumentację, protokoły zarybień i odłowów, instrukcje, normy, procedury stosowane w obiektach akwakultury,
- programy komputerowe oraz sprzęt multimedialny. w tym komputer, projektor, biurowe urządzenie wielofunkcyjne.

Pracownia rybackiego użytkowania wód śródlądowych wyposażona w:

- modele, eksponaty i plansze dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- kolekcje i próbki środków i materiałów używanych w rybactwie śródlądowym,
- biblioteczkę zawodową wyposażoną w dokumentację, protokoły zarybień i odłowów, instrukcje, normy, procedury dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- prezentacje multimedialne dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- filmy dydaktyczne, instruktażowe dotyczące rybackiego użytkowania wód śródlądowych,
- programy komputerowe oraz sprzęt multimedialny, w tym komputer, projektor, biurowe urządzenie wielofunkcyjne.

Warsztaty szkolne wyposażone w:

- stanowisko przetwórstwa ryb wyposażone w węzeł sanitarny, wyposażenie do wstępnego przetwórstwa ryb, sprzęt kuchenny i odzież ochronną, urządzenia chłodnicze,
- stanowiska do wstępnej obróbki ryb,
- stanowisko diagnostyki chorób ryb wyposażone w sprzęt optyczny, preparaty ryb i innych organizmów wodnych, zestaw do badania parametrów fizyko-chemicznych wody, plansze, filmy, prezentacje ilustrujące choroby ryb i innych organizmów wodnych, programy komputerowe oraz sprzęt multimedialny,
- stanowisko laboratoryjne (ujęcie wody, wyciąg, zestaw odczynników, szkło laboratoryjne),
- stoły preparacyjne i laboratoryjne (jeden stół dla trzech uczniów).

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: gospodarstwa akwakultury, jeziorowe gospodarstwa rybackie, obiekty wylęgarnicze oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.

Liczba tygodni przeznaczonych na realizację praktyk: 8 tygodni (280 godzin).

MINIMALNA LICZBA GODZIN KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO DLA KWALIFIKACJI WYODRĘBNIONYCH W ZAWODZIE¹⁾

RYB.01. Wykonywanie prac rybackich w akwakulturze oraz rybackie użytkowanie wód śródlądowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
RYB.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
RYB.01.2. Podstawy rybactwa śródlądowego	105
RYB.01.3. Prowadzenie gospodarstwa w akwakulturze	225
RYB.01.4. Użytkowanie rybackie wód śródlądowych	135
RYB.01.5. Prowadzenie prac rybackich z zastosowaniem sprzętu, maszyn i urządzeń rybackich	135
RYB.01.6. Wykonywanie, naprawa i konserwacja sprzętu sieciowego i budowli rybackich	120
RYB.01.7. Język obcy zawodowy	30
Razem	780
RYB.01.8. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	

RYB.02. Organizacja prac rybackich w akwakulturze i w rybackim użytkowaniu wód śródlądowych	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin
RYB.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	30
RYB.02.2. Podstawy rybactwa śródlądowego ³⁾	105 ³⁾
RYB.02.3. Planowanie i organizowanie produkcji ryb i innych organizmów wodnych w akwakulturze	90
RYB.02.4. Planowanie i organizowanie rybackiego użytkowania wód śródlądowych	90
RYB.02.5. Planowanie i organizowanie profilaktyki oraz leczenia ryb i innych organizmów wodnych	60
RYB.02.6. Organizowanie i nadzorowanie prac związanych ze wstępnym przetwórstwem i sprzedażą ryb i innych organizmów wodnych	60
RYB.02.7. Organizowanie i prowadzenie łowisk wędkarskich	30
RYB.02.8. Język obcy zawodowy	30
Razem	390+105 ³⁾
RYB.02.9. Kompetencje personalne i społeczne ²⁾	
RYB.02.10. Organizacja pracy małych zespołów ⁴⁾	

¹⁾ W szkole liczbę godzin kształcenia zawodowego należy dostosować do wymiaru godzin określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, przewidzianego dla kształcenia zawodowego w danym typie szkoły, zachowując minimalną liczbę godzin wskazanych w tabeli dla efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.

²⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

³⁾ Wskazana jednostka efektów kształcenia nie jest powtarzana w przypadku, gdy kształcenie zawodowe odbywa się w szkole prowadzącej kształcenie w tym zawodzie

⁴⁾ Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.